

Gäller för: VE Barn o Kvinna

Giltig från: 2026-01-08

Innehållsansvar: Åse Frisk, (asefr2), Överläkare

Giltig till: 2028-01-31

Granskad av: Emelie Ottosson, (emery1), Enhetschef

Godkänd av: Marie Hufvudsson, (marjo100), Verksamhetschef

Uroterapi i gynekologisk öppenvård - arbetsflöde

Revideringar i denna version

Revidering markerad med gult.

Bakgrund, syfte och mål

Arbetsflöden för patienter på uroterapiinmottagningen med inkontinens och problem med urin- och tarmtömning.

Arbetsbeskrivning

Remissgång

Externremiss inklusive remisser från kirurgen/kolorektalenheten, SU

- Registreras på gynmottagningen i ELVIS av sekreterare.
- Bedöms av remissbedömande läkare.
- Hälsodeklaration skickas med kallelsen. Miktions- och dryckeslista ska finnas med remissen annars får detta begäras från inremitterande innan tid kan erbjudas.
- Till gynmottagningen för läkarundersökning (ultraljud och eventuellt cystoskopi), inklusive basalutredning.
- Läkaren fyller i återbesökslappen, väljer ”till uroterapeut” och förtydligar i sitt diktat i ”bedömning” vad man önskar få hjälp med via uroterapeut.
- Vid utskrift av diktat lägger sekreterare vårdbegäran och planeringsunderlag i ELVIS och skickar remissbekräftelse till patienten.

Bokning

- Stomschema i ELVIS upprättas av bokningsteamet.
- Från ELVIS (SKVMUI – uro/ssk/läk) kallas, av bokningsteamet på gynnottagningen.

Bokningar till uroterapimottagningen

1. ”Återbesök till uroterapeut” från gynnottagning SkaS.

Bokningsresurs: URO.

Kontaktorsak: inkontinens, faecesinkontinens, framfall, RIK.

2. Återbesök

Bokningsresurs: **namngiven uroterapeut eller gemensam resurs UROTER/BAMOS.**

Att tänka på innan remittering av patient från gynnottagningen till uroterapimottagningen

- **Bedöm om patienten har behållning av uroterapeutisk hjälp.**
- **Patienten bör vara kapabel till att genomföra livsstils- och beteendeförändring, kognitivt kunna ta till sig information.** Patientanamnes att ta ställning till vid remiss till uroterapi är till exempel minnessvikt, nedsatt rörelseförmåga (svårigheter att ta sig upp i ginstol), ryggradsbesvär/neurologiska skador eller diagnoser som orsak till läckage. Patienterna ska då till urologens uroterapi. Se över läkemedelslistan, vilka som har påverkan på urinblåsan.
- **Vid lättutlöst ansträngningsinkontinens och stora resurinmängder (kontrolleras med bladder-scan) kan RIK vara aktuellt, bedöm om patienten kan utföra detta självständigt. I annat fall kan kvarvarande kateter vara ett bättre alternativ.**
- **Vid trängningar och stora urinmängder nattetid som bedöms bero på vätskeretention på grund av läkemedel ska patienten hänvisas till vårdcentral, eventuellt med remiss.**
- **Prolapsring fungerar bäst vid cystocele och livmoderframfall. Vid rektocel och/eller stora skador i perinealkroppen faller ringen gärna ut. Dessa patienter är sällan hjälpta av bäckenbottenträning. Operation bör därför bedömas redan på gynnottagningen av läkaren.**
- **Om endast förskrivning av inkontinenshjälpmedel utan anknytning till ytterligare uroterapeutiska åtgärder är aktuellt ska dessa patienter hänvisas till vårdcentral, eventuellt med remiss.**

Vid remittering

Finns utförda miktions- och vätskelistor? De får i så fall inte vara äldre än max 6 månader. Skicka annars med detta med patienten hem. Vad är patientens symtom/diagnos? Vad önskas för åtgärd från uroterapi? Vad är målet med åtgärderna? Önskas återkoppling? Informera patienten om remittering till uroterapeut och varför.

Bokning

Önskas tid inom ett bestämt, kort tidsintervall - tala med bokningsteamet då uroterapi inte har några akuttider.

Teambesök för läkare och uroterapeut sker en eftermiddag i veckan, 2–3 förbokade patienter per gång. Inga akutläkartider finns att tillgå. Patienter sätts upp på väntelista för besök i uroterapeut först efter besök hos densamma. Inga patienter bokas till uroterapeut direkt efter besök på gymmottagningen. Om bedömning av annan kollega på gymmottagningen önskas, ange *inkontinensinriktad kollega* i journal eller på återbesökslapp.

Tillstånd, problem och diagnoser

- Annan specificerad inkontinens (N39.4).
- Ansträngningsinkontinens (N39.3).
- Blandinkontinens (N39.4c).
- Blåstömningsproblem (R39.8).
- Framfall i samband med inkontinens.
- Trängningsinkontinens (N39.4a).
- Vissa tarmtömningsproblem kopplat till gynekologiska orsaker.
- Hjälpmedel, se [styrdokument](#).

Utredning, behandling och åtgärd

Utförs av uroterapeut/sjuksköterska	
Avveckling av KAD i syfte att starta upp RIK	Se styrdokument
Blåsträning	Se styrdokument .
Bäckenbottenträning	Se styrdokument .
Elstimulering (vaginal-/analstimulering) – aktuellt tidigast våren 2026	Se styrdokument .
Förskrivning av inkontinensskydd	

Grundläggande tips och råd gällande sex och samlevnad i samband med urin- och avföringsläckage	
Kartläggning av patientens blås- och tarmfunktion	
Läckagemätning, vätske- och miktionslistor	
Provokationstest (hopp- och hosttest)	Se styrdokument.
RIK (Ren Intermittent Kateterisering)	Se styrdokument.
Uppföljning av blåsdämpande läkemedel	
Utprovning/uppföljning av framfalls- och inkontinensring i samband med urinläckage	
Vaginala inlägg	
Rådgivning och undervisning i blåsans och tarmens anatomi, fysiologi, funktion, tips och råd kring intag av vätska och mat, vilken mat som begränsar gas samt instruktioner i hur man tömmer blåsa och tarm optimalt.	

Uroterapeut utför inte

- Avföringsinkontinens utan anknytning till gynekologiska faktorer. Dessa patienter ska hänvisas till vårdcentral. (Kan gälla kronisk förstoppning, IBS-misstanke, långvariga diarréer, hemorrojder.)
- Bedömning av specifika muskler i bäckenbotten relaterat till misstänkta skador.
- Avancerade åtgärder gällande gasinkontinens, endast tips och råd gällande uteslutande av föda som ger gas.
- Bäckenbottensmärta, spänd bäckenbotten.
- Cystoskopi.
- Inflammatoriska tillstånd som uretrit.
- Instabilt bäcken.
- Neurologisk blåsa.
- Operationsbedömningar.
- Postoperativa kontroller.
- Samlagssmärta.
- Smärta efter sfinkterskador.
- Transanal irrigation – TAI.
- Vulvasmärter.
- Åtgärder vid endometriosis.

Arbetsschema urorond med urogynekolog

- Gemensamma patienter uroterapeut – urogynekolog.
- Recept utfärdas.

Telefon

- Dokumentation i Melior vid råd.

Ombokning

- Patienten ringer på telefontiden till bokningsteamet eller uroterapi-mottagningen (under telefontid) eller använder sig av Mina Vårdkontakter för att av-/omboka.

Utebliven patient

- Efter två uteblivna besök skicka brev "Gyn Uro – Uteblivet besök" (i Melior). Patienten får höra av sig inom de närmaste dagarna för att eventuellt få ny tid eller avföras från väntelistan.

Arbetsgrupp

Åse Frisk, Attila Toth, Jenny Trihn, Andrea Hassel och Erika Görander.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: VE Barn o Kvinna

Innehållsansvar: Åse Frisk, (asefr2), Överläkare

Granskad av: Emelie Ottosson, (emery1), Enhetschef

Godkänd av: Marie Hufvudsson, (marjo100), Verksamhetschef

Dokument-ID: SKAS9716-1940753776-289

Version: 10.0

Giltig från: 2026-01-08

Giltig till: 2028-01-31